

Policy och stöd vid yttranden över vindkraftprojekt i Norrköping

Naturskyddsföreningen i Norrköping

Antaget på styrelsemöte 13 april 2015

Hur mycket och var kan vindkraft byggas i Norrköping?

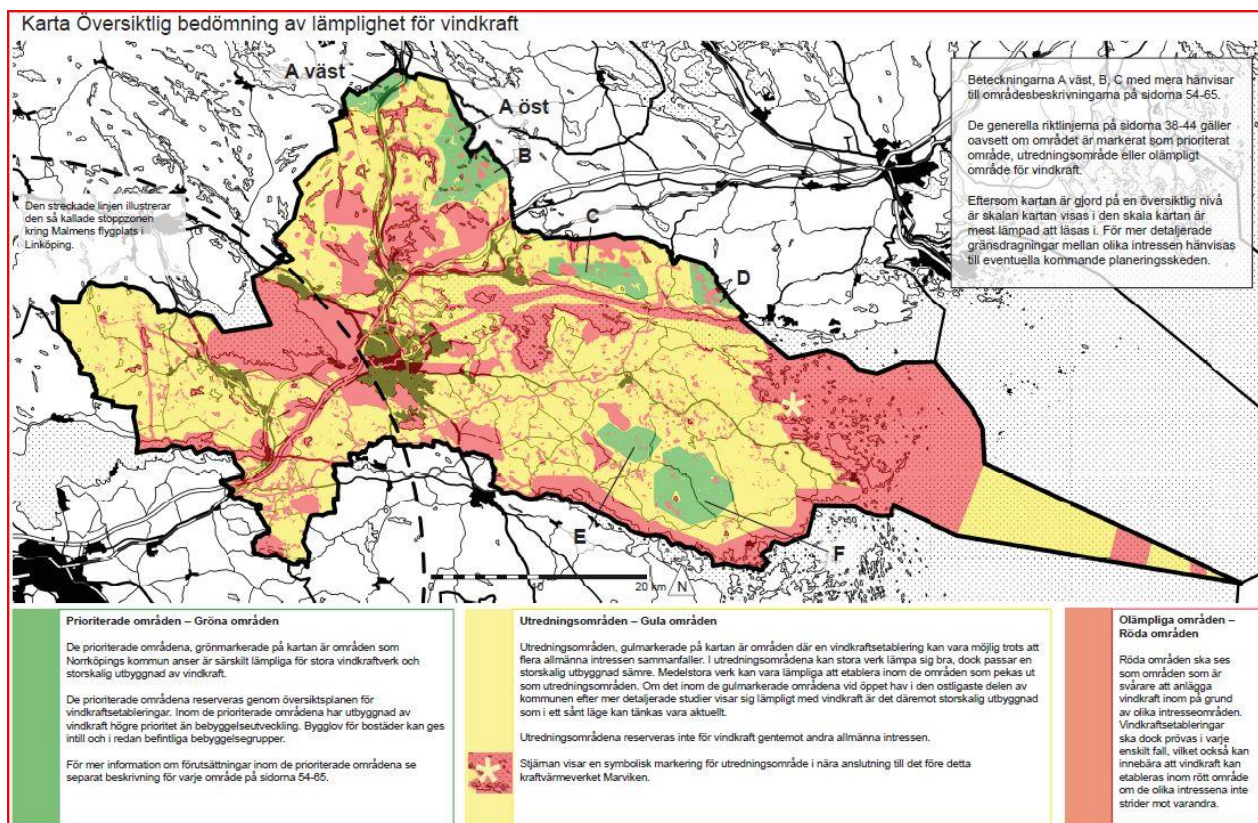
Riksdagen har som mål att Sverige ska ha 30 TWh vindel år 2020, varav 10 TWh till havs. Det finns ungefär 10 TWh vindel i Sverige för närvarande.

Sveriges totalareal är 528 447 km², inkl vatten och hav. I genomsnitt ska varje km² ha 56,8 MWh/km² år 2020 om målet uppfylls.

Norrköpings area inkl vatten och hav är 2 048 km². Om kvoten för Norrköping uppfylls ska 116 328 MWh produceras per år.

1 MW kraftverk producerar varje år 2 500 MWh enligt Norrköpings vindkraftplan. Kolmårdsvind planerar att sätta upp vindkraftverk på 3-6 MW vardera på Vikbolandet. Antag att de är på 4,5 MW. Det betyder att 10,3 sådana vindkraftverk uppfyller kvoten för Norrköping.

Naturskyddsföreningen stödjer förnyelsebar energi som vindkraft. Vi ser gärna att fler vindkraftverk än Norrköpings ”kvot” för 2020 byggs i kommunen.

Kommunens karta över lämplighet för vindkraft. Gröna är prioriterade för storskalig utbyggnad, gula är utredningsområden och röda är olämpliga områden.

För att få god ekonomi för vindkraft behöver de samlas i parker. Norrköpings kommun har inte så goda möjligheter att bebyggas med vindkraftparker.

- Malmens flygplats i Linköping kräver en skyddszon på 4 mil. Det berör kommunens västra delar. Se vindkraftkartan ovan.
- Kolmårdskogarna är känsliga biotoper där kvarvarande natur till stor del behöver skyddas.
- Bråviken är en ledlinje för fåglar
- Skärgården är en känslig miljö för fåglar och friluftsliv

- Område E och F har mycket bebyggelse. Vindkraftverk bör placeras minst 500 m från hus.

Vi hänvisar till gula områden på Vikbolandet och i redan störda områden utefter motor- och järnvägar. Havsbaserade verk är också intressanta lägen.

Bioenergi och solenergi kan vara Norrköpings nisch när det gäller energiproduktion.

Naturskyddsföreningen i Norrköping anser att

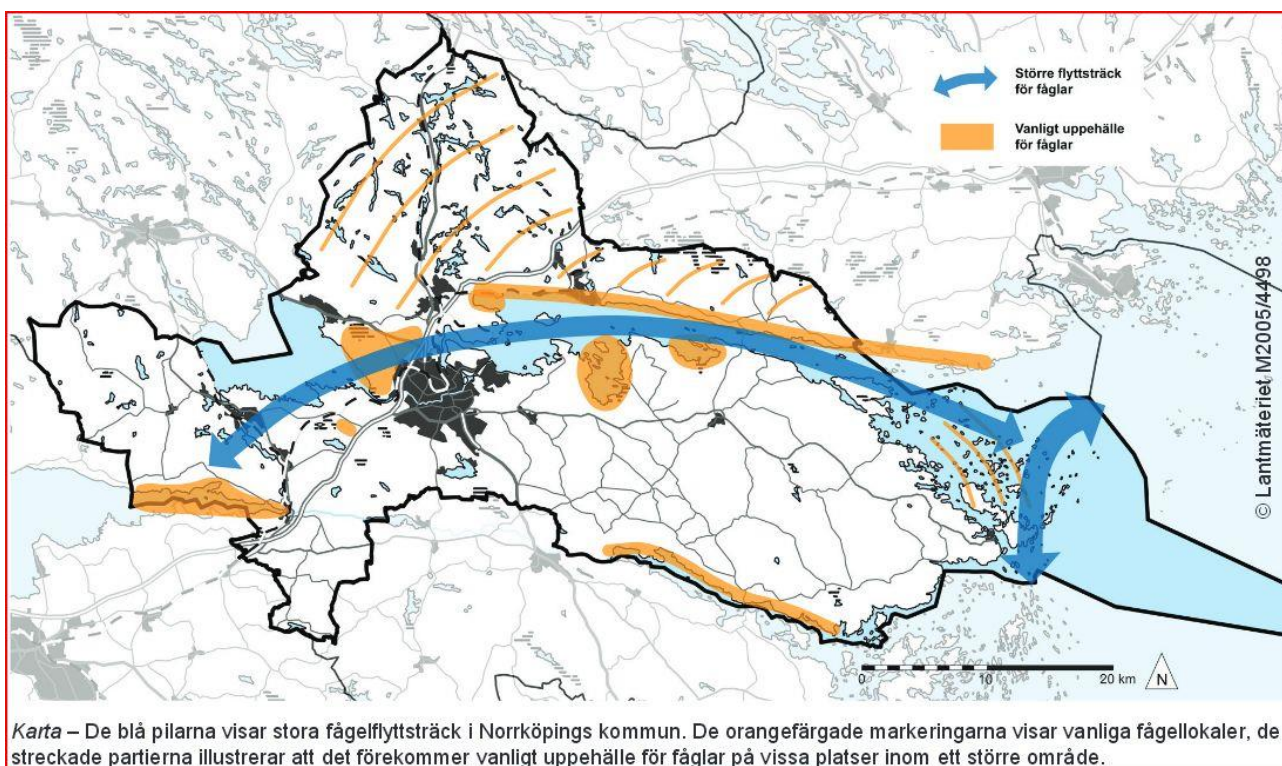
1. Vindkraftverken ska byggas där det skadar naturen minst.
2. Vi lämnar främst synpunkter på de skador på naturen och människor som kraftverken kan orsaka. Om friluftslivet påtagligt skadas lämnar vi synpunkter på det. Påverkan på landskapsbild, att utsikten påverkas eller att fastigheter förlorar i värde lämnar vi inte synpunkter på.
3. Vindkraft ska inte lokaliseras till riksintressanta områden för naturvård eller områden som listats i miljöbalkens 4 kapitel. Inte heller i naturreservat, natura 2000-områden, biotopskyddsområden, fågelskyddsområden, salskyddsområden eller områden som omfattas av strandskydd. Anläggningar ska inte heller placeras i nära anslutning till sådana områden, om det finns risk för störningar.
4. Lokalisering av vindkraft bör vidare inte placeras i känsliga eller skyddsvärda områden. Exempel på känsliga och skyddsvärda områden är:
 - Lokaler där många rovfåglar ansamlas och landskapskorridorer där rovfåglar och andra större segelflygande fåglar som tranor mm i stora skaror passerar under flyttningen.
 - Nära häckningsplatser för rovfåglar och rödlistade fåglar.
 - Koncentrationsområden för fladdermöss, t ex viktiga flyttstråk.
 - Områden med rödlistade arter, om dessa kan påverkas negativt. Även förekomst av arter upptagna i EU:s fågel-, art- och habitatdirektiv bör vara anledning till allvarliga överväganden om inte andra platser är lämpliga.
5. Vindkraftsanläggningar ska inte heller förläggas till platser som kan innebära onödiga faror för omkringboende eller passerande på grund av t.ex. ivägslungad is eller fallande maskindelar. Särskilt stor försiktighet måste iaktas där människor uppehåller sig i större utsträckning – som vid populära utflyktsmål, väl frekventerade stigar och i närheten av skolor och daghem.
6. Kumulativa effekter måste beaktas vid lokalisering av vindkraftsanläggningar, så att det till exempel inte blir alltför långt mellan ostörda rastplatser för flyttande fåglar, eller alltför stor andel av ekologiskt viktiga lekområden för fisk.

Möjliga skador som vindkraftverken kan orsaka

- Habitatförluster. Arter trängs undan.
- Barriäreffekter. Djur väljer annan väg, vilket kan vara sårbart för dem.
- Störningar under konstruktionsfasen.
- Vägar byggs fram till verken, vilket innebär en skada i sig förutom att landskapet fragmenteras och den biologiska mångfalden minskar. Se Studiehandledningen Vindkraft på rätt plats.
- Vägarna till verken stimulerar markägaren till avverkningar, vilket inte är bra om det handlar om känslig mark. Vattenbalansen påverkas.
- Markberedning och fundament för kraftverken.
- Buller kring verken.

- Fragmenteringseffekter. Sammanhängande biotoper blir splittrade, vilket gör att biologiska mångfalden minskar markant.
- Det finns rön om att markägaren vill fälla skog i närheten av vindkraftverk för att det ska blåsa mer på platsen.
- Kraftledningar dras.
- Risk för kollisioner med fåglar. Känsligast är sällsynta, häckande, flyttande fåglar som inte har lokalkännedom, fåglar som fångar mat i luften och stora fåglar.
- Risk för kollisioner med fladdermöss. De är mest aktiva i luften varma och lugna sensommarkvällar/nätter. Då står kraftverken ofta stilla på grund av avsaknad av vind. Verken kan också förses med fladdermusstopp.

Fågelstreck över Norrköping

Från Vindkraftplan Norrköping

Vad vi vet

- Det finns två huvudsakliga flyttstråk för sträckande fåglar i Norrköpings kommun. Båda ligger i anslutning till Vikbolandet och båda nyttjas av sträckande fåglar både vår och höst. Det ena flyttstråket (kuststråket) löper längs med Östersjökusten längs östra delen av Vikbolandet och det andra flyttstråket (inlandsstråket) löper som ett bälte rakt igenom kommunen mellan Roxen-Glan-Bråviken-Östersjön och vice versa.
- Kuststråket går på bred front och sträcker sig från yttre Vikbolandet till långt ut i Östersjön. Majoriteten av de kuststräckande fåglarna passerar på cirka 5 km avstånd från fastlandet vid Arkösund. Detta stråk är det mest omfattande, både vad gäller antalet fågelarter samt antalet fågelindivider. Kuststräcket består huvudsakligen av vattenbundna fåglar såsom svanar, gäss, skarvar, lommar, änder, vadare, alkor, måsar, trutar, tärnor och labbar men utgörs till viss del även av markbundna fåglar såsom rovfåglar och tättingar.
- Inlandsstråket mellan Roxen-Glan-Bråviken-Östersjön på våren respektive mellan Östersjön-Bråviken-Glan-Roxen på hösten går på relativt smal front som ett bälte rakt igenom Norrköpings kommun. Bältet går huvudsakligen i en väst-östlig riktning. Sträckande

flyttfåglar passerar typiskt på bredare front vid Roxen, Glan samt längs Östersjökusten för att sedan som på en tratt passera på smalare och mer koncentrerad front över Bråviken. Inlandssträcket passerar på båda sidor av Bråviken, med störst koncentration på södra sidan. Inlandssträcket består huvudsakligen av landbundna fåglar såsom rovfåglar och tättingar men utgörs även till viss del av vattenbundna fåglar såsom svanar, gäss, änder, vadare, måsar, trutar och tärnor. På hösten (augusti-november) sträcker i genomsnitt 500 000 fåglar av över 100 fågelarter årligen längs detta inlandsstråk. Av dessa står rovfåglar för 14 arter av totalt 9000-10 000 individer per höst och år. Av rödlistade rovfågelsarter passerar varje höst i genomsnitt 22 havsörnar, 7 kungsörnar, 1155 fjällvråkar, 202 bivråkar, 60 blå kärrhökar och 15 pilgrimsfalkar.

Vad vi inte vet

- Vi saknar information från stora sträckor av inlandssträcket. Exempelvis från Norra Bråviken, på sträckan mellan Norrviken i väst till Näveklarna i öst.
- Vi saknar närmare information om hur bred och/eller smal koncentrationen av både inlandssträcket och kuststräcket är.
- Vi har bristande information om många specifika sträckande fågelarter, vad gäller såväl kuststräcket som inlandssträcket.
- Vi saknar på de flesta håll helt eller delvis platsspecifik information från olika delområden av inlandssträcket (alltså information om hur och på vilket sätt sträckande fåglar passerar ett givet område - t.ex. specifikt vid Marviken eller Svensksundsviken).
- Vi har dålig kunskap om kuststräcket överhuvudtaget. Främst vad gäller omfattningen av sträcket. Men även vad gäller vilka fågelarter som sträcker, omfattningen av respektive sträckande fågelart, var kuststräcket är som intensivast längs kuststräcket, vilka sträckriktningar fåglarna har samt vilka sträcknivåer fåglarna ligger på (om de sträcker på låg eller hög höjd). De första egentliga studierna av kuststräcket påbörjades så sent som 2012. De få studier som har genomförts har dessutom ofta varit begränsade till Lövskären i Arkösund skärgård.

Referenser

Vindkraftsplan för Norrköpings kommun: <http://www.norrkoping.se/bo-miljo/stadsutveckling/oversiktsplaner/fop/vindkraft/>

Naturskyddsföreningens handledning i vindkraftärenden: <https://naturkontakt.naturskyddsforeningen.se/wp-content/uploads/2013/11/handledning-paverka-vindkraftetableringen-i-din-kommun.pdf>

Naturskyddsföreningens rekommendationer om lokalisering av vindkraft: <https://naturkontakt.naturskyddsforeningen.se/wp-content/uploads/2011/12/Rekommendationer-Vindkraft.pdf>

Vindkraft på rätt plats, en studiehandledning, Roger Olsson, Naturskyddsföreningen och Studiefrämjandet 2014. Häftet finns inte att ladda ner från nätet. Häftet finns i tidskriftssamlaren "Vindkraft" på Naturarium.

Så här fungerar tillståndsreglerna

Reglerna för tillståndsprövning finns i Miljöprövningsförordningen 21 kap. 10 § och 11 §.

På Energimyndighetens webbsida www.vindlov.se finns information om gränsdragning mellan olika typer av vindkraftverk.

I Studiehandleddningen Vindkraft på rätt plats finns en bra genomgång av lagar och regler kring vindkraft. Kommentarer finns kring Miljöbalkens

- Allmänna bestämmelser
- Hushållningsbestämmelser
- Riksintressen
- Naturskyddade områden såsom Natura 2000-områden, Biotopskyddsområden, Kulturresevat, Strandskyddsområden
- Skydd för fauna och flora – Artskyddsförordningen
- Tillstånd enligt Miljöbalken. Samråd ska hållas, miljökonsekvensbeskrivningens innehåll, ansökan och samrådsredogörelse, annonsering och tillståndsprövningen. Syftet med samrådsskedet är inte att pröva om ett projekt är lämpligt, utan ge underlag för tillståndsprövningen i ett senare skede.

Plan och Bygglagens tillämpning för vindkraft är kommenterad under rubrikerna

- Översiktsplan
- Planeringsprocessen
- Områdesbestämmelser
- Detaljplan
- Bygglov

Om vindkraftverken berör vattenverksamhet ska projekten prövas av Mark- och miljödomstolen. Kommunen har vetorätt.